

Kapadokya'nın Peribacaları

Tarihöncesi dönemlerden beri birçok uygarlığa ev sahipliği yapan Kapadokya, jeolojik oluşumlarıyla ünlü. Bunların en dikkat çekici olanları peribacaları.

Bu ilginç şekillerin nasıl oluştuğunu öğrenmek ister misiniz?

Peribacalarını oluşturan kayaçlar bu bölgede bulunan yanardağların ürünü. Erciyes, Hasan ve Melendiz bu yanardağların en büyükleri. Günümüzden milyonlarca yıl önce etkin olan bu yanardağların püskürttükleri lavlar bu bölgede çeşitli kayaç katmanlarının oluşmasına neden olmuş.

Yaklaşık 150 metre kalınlığında olan bu kayaç katmanlarının alt kısmı kolay aşınan kayaçlardan, üst kısmıysa sert kayaçlardan oluşuyordu. Eriyen kar suları, yağmurlar, rüzgârlar ve akarsuların etkisiyle bu katmanlar zamanla aşındı. Peribacaları da bu sırada oluştu.

Peribacalarının tepesinde bulunan kayalar, alttaki kayaç katmanlarına göre aşınmaya daha dayanıklıdır. Bu kayalar tıpkı bir şapka ya da şemsiye gibi alttaki katmanları yağmurun etkisinden korur. Bu nedenle sert kayaların altında kalan katmanlar aşınmadan kalır. Peribacaları farklı şekillerde olabilir. Kimi koni şeklinde, kimiye kalem şeklindedir.

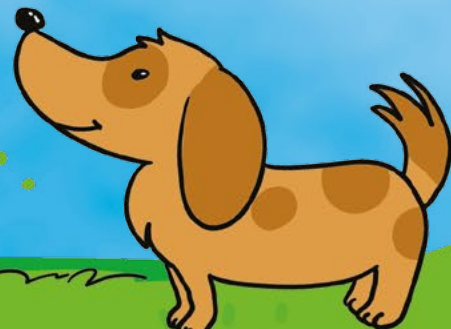
Göreme
yakınlarında çekilen
bu fotoğrafta
arkada Erciyes Dağı
da görünüyor.

Bazı peribacalarının
şekilleri ucu açılmış
kaleme benzer.
Bu tür peribacaları
daha çok Göreme
civarında bulunur.

Koni şeklindeki
peribacaları daha
çok Ürgüp, Gülşehir
ve Açıksaray'da
görülür.

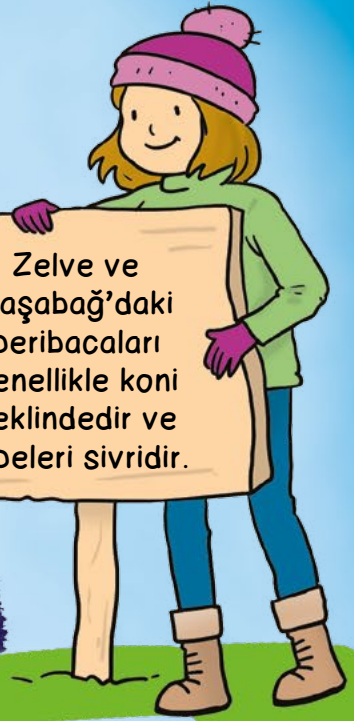

Dijitalimaj / Alamy

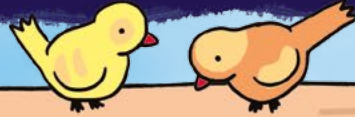
Zelve ve Paşabağ'daki peribacaları genellikle koni şeklindedir ve tepeleri sivridir.

Kapadokya'da kırgıbayır adı verilen jeolojik oluşumlar da bulunur. Bunlar yamaçlardaki kayaç katmanlarının aşınmasıyla oluşan kıvrımlı ve girintili çıkıntılı yerlerdir.

Getty TÜRKİYE

Peribacalarını oluşturan kayalar çok sert olmadığından oyularak şekillendirilebilir. Bu bölgede geçmişte yaşayan insanlar, kayaları oyarak kendilerine ev, sığınak ya da ibadet yeri oluşturmuş. Kapadokya'da birçok peribacasında ve kayada bunları görebilirsiniz.

Dijitalimaj / Alamy

Meryem Arzu Aruntaş
Çizim: Bengi Gençler